

**Grupul Independent de Monitorizare a Patrimoniului Cultural de la Roșia Montană:
Protejarea patrimoniului din zonă și punerea sa în valoare sunt posibile doar în contextul
dezvoltării economice a zonei, prin proiectul minier**

- După 6 luni de cercetări și consultări cu experți din domeniu, Grupul Independent pentru Monitorizarea Patrimoniului Cultural din Roșia Montană (GIMPCRM) a transmis companiei Roșia Montană Gold Corporation concluziile și recomandările sale. Un raport complet este așteptat din partea GIMPCRM în următoarea perioadă.
- Opinia experților în patrimoniu confirmă faptul că peisajul cultural din Roșia Montană este în cea mai mare măsură rezultatul ocupației de bază a locuitorilor acesteia, mineritul. Proiectul minier continuă tradiția locală, completând succesiunea normală a fazelor tehnologice specifice evoluției mineritului și contribuind la evitarea depopulării severe, prin perspectiva de dezvoltare pe care o oferă zonei.
- GIMPCRM are și un set de 17 recomandări specifice, majoritatea adresate RMGC, unele adresate autorităților competente, pentru a se asigura că măsurile de protecție și punere în valoare a patrimoniului au maximum de efecte benefice.

București, 11 iulie 2011 – Proiectul minier Roșia Montană reprezintă singura soluție concretă de reabilitare și restaurare a patrimoniului zonei Roșia Montană, prin intermediul investițiilor financiare propuse de către compania Roșia Montană Gold Corporation. Aceasta este concluzia principală la care a ajuns Grupul Independent pentru Monitorizarea Patrimoniului Cultural din Roșia Montană (GIMPCRM).

Totodată, Grupul de experți consideră că planurile alternative de dezvoltare a Roșiei Montane, care pomesc de la premisa conservării *in situ*, iar apoi a punerii în circuit a tuturor vestigiilor de patrimoniu conțin, în marea lor majoritate, doar declarații generoase, fără a avea însă un fundament realist de implementare.

Timp de 6 luni, experții Grupului au organizat o serie de întâlniri de lucru dedicate patrimoniului arheologic și istoric, patrimoniului arhitectural, precum și subiectelor legate de comunitatea locală, patrimoniul etnografic și amenajarea muzeistică. În urma acestor dezbateri, GIMPCRM a transmis companiei Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) o serie de concluzii și recomandări referitoare la proiectul minier și impactul său asupra patrimoniului din zonă.

“Am așteptat cu foarte mult interes concluziile experților Grupului, cărora le mulțumim pentru inițiativa de a se implica în problema patrimoniului de la Roșia Montană, un subiect cu foarte multă încărcătură emoțională. Opiniile lor confirmă faptul că acest proiect a fost gândit cu responsabilitate și că propune soluții corecte pentru reabilitarea patrimoniului. Vom analiza cu atenție recomandările primite, așa cum am făcut ori de câte ori experți din diferite domenii preocupați de proiectul minier Roșia Montană ne-au adresat recomandările lor, și vom lua măsurile necesare, acolo unde se impun”, a declarat Dragoș Tănase, director general al RMGC.

“Cazul Roșia Montană trebuie tratat cu foarte multă responsabilitate, dar fără prejudecăți și fără subiectivism exagerat. Până acum, prin argumente emoționale și punerea în circulație a unor informații false, s-a încercat acreditarea ideii că principalul pericol la adresa patrimoniului vine din partea proiectului minier, ignorându-se atât preocupările RMGC de a investi masiv în salvarea și restaurarea acestuia, cât și starea avansată de degradare în care se găsea deja acesta la momentul în care RMGC și-a anunțat intenția de a desfășura activități în zonă. Pe lângă acestea, din partea organizațiilor și persoanelor care s-au pronunțat pentru interzicerea activităților industriale nu a venit nicio propunere constructivă reală de dezvoltare alternativă sau o inițiativă de compromis rezonabil. Am analizat cu mare atenție întreg proiectul minier, am schimbat opinii cu o serie de experți și ceea ce avem de făcut nu este să alegem între punerea în valoare a patrimoniului cultural și dezvoltarea industrială, ci să găsim cea mai bună metodă prin care dezvoltarea industrială poate asigura protejarea patrimoniului. Proiectul minier propune o soluție foarte viabilă, care sigur că trebuie atent monitorizată, dar important este că permite salvarea unei moșteniri culturale foarte importante pentru Apuseni și pentru România”, a declarat academicianul Răzvan Theodorescu, membru al Grupului pentru Monitorizarea Patrimoniului Cultural de la Roșia Montană.

Așa cum reiese din datele și informațiile prezentate în raportul GIMPCRM, Roșia Montană nu îndeplinește criteriile și standardele prevăzute de regulamentul UNESCO. Chiar și sub protecție UNESCO, în absența unui program masiv de investiții, pe care nici UNESCO, nici fondurile publice nu îl pot asigura, patrimoniul din Roșia Montană nu poate fi salvat. "Starea de degradare și vandalizarea constantă la care sunt supuse o parte din obiectivele de patrimoniu din România, aflate în lista UNESCO, arată că protecția acestui for, în lipsa unui program național coerent de protejare a patrimoniului, nu este o soluție viabilă", se arată în concluziile experților. "Apelul la înscrierea Roșiei Montane în lista tentativă a României la UNESCO nu este decât o încercare de a stopa artificial un proiect industrial. Tehnic vorbind, și în cazul în care ar avea loc, în fapt o asemenea includere nu ar aduce, deocamdată și în viitorul mediu, nicio schimbare fizică în starea deplorabilă a unora dintre monumentele locale. Pe termen mediu și lung, înseamnă, de fapt, a arunca problema într-un viitor la fel de lipsit de resurse financiare. Protecția UNESCO, de pildă, nu salvează deloc de la ruină și pieire localități precum St.Louis, Senegal, cu un patrimoniu semnificativ mai consistent decât Roșia Montană. Starea deplorabilă a celorlalte situri miniere din România, așa cum sunt acelea de la Brad, Bucium, Almașul Mare, la fel de relevante pentru istoria mineritului în Dacia romană ca și cel de la Roșia Montană, demonstrează adevărata atitudine față de obiectivele de patrimoniu, atunci când acestea nu sunt asociate cu altfel de interese".

GIMPCRM afirmă în concluziile preliminare adresate RMGC că are intenția de a se implica, pe lângă echipele de arheologi desemnate, în continuarea lucrărilor de salvare arheologică și pe perioada construcției și exploatarei, pentru a preîntâmpina eventuala pierdere a unor vestigii arheologice care ar mai putea fi descoperite, odată cu începerea lucrărilor industriale de anvergură. De asemenea, GIMPCRM solicită să fie informat în detaliu cu privire la măsurarea impactului pe care activitățile industriale îl au asupra clădirilor monument istoric din zona protejată.

În finalul documentului transmis, GIMPCRM recomandă autorităților competente să urgenteze procesul de decizie cu privire la implementarea proiectului minier propus de RMGC. "Prelungirea stării de incertitudine, absența investițiilor în patrimoniu, precum și starea avansată de degradare în care se află acesta nu fac decât să ne apropie cu pași repezi de momentul în care situația dezastruoasă a celor mai multe obiective de patrimoniu va căpăta o turnură ireversibilă. GIMPCRM atrage atenția că absența unor politici naționale coerente în domeniu, a mijloacelor de aplicare a prevederilor legilor existente, face ca situația din Roșia Montană să fie ilustrativă pentru starea patrimoniului național", subliniază specialiștii în patrimoniu.

Alte concluzii ale GIMPCRM, printre altele, afirmă că:

- Cercetările arheologice realizate între 2001 și 2006, în cadrul Programului Național de Cercetare "Albumus Maior", finanțat de către compania RMGC, au fost vaste, riguroase, realizate într-o manieră profesionistă.
- Patrimoniul Roșiei Montane, cu precădere cel arhitectonic, se află în stare deplorabilă, aflându-se în real pericol de dispariție. În absența unei intervenții masive, într-un orizont de aproximativ 5-10 ani, stadiul de degradare a fondului arhitectonic va atinge limita la care niciun fel de activități de restaurare/conservare nu vor mai fi posibile.
- Elementele cu valori de patrimoniu cultural cercetate, care din motive obiective (zone extrem de periculoase din subteran, inundate, etc.) nu pot fi puse în valoare prin conservate *in situ* pot fi refăcute sub formă de replici la scara naturală așa cum se procedează în multe amenajări muzeistice din Europa, cum ar fi Killhope (Marea Britanie) și Lascaux (Franța), nivelul tehnologic ridicat al replicilor permițând redarea fidelă a tuturor detaliilor constructive.
- Investițiile colaterale (reabilitarea mediului, construcția de infrastructură de utilități, coeziune socială, etc.) sunt esențiale pentru salvarea și pentru punerea în valoare a obiectivelor de patrimoniu. Din parcurgerea documentațiilor a rezultat faptul că până acum doar compania miniera a propus o dezvoltare susținută din punct de vedere financiar în acest sens.
- Agroturismul, bazat pe gospodăria individuală, nu este suficient pentru a asigura sau chiar completa, în mod continuu, autosusținerea comunității. Această realitate nu poate fi schimbată nici măcar în urma unei posibile infuzii urgente de capital, menită să faciliteze dezvoltarea zonală a agroturismului, dați fiind factorii subiectivi și cei obiectivi.

Principalele recomandări formulate de GIMPCRM:

- Referitor la clădirile monument istoric aflate în proprietatea companiei, Grupul a recomandat restaurarea lor integrală și revitalizarea centrului istoric al localității.
- Asigurarea de către RMGC, în noile amplasamente unde au fost sau vor fi relocați locuitori din Roșia Montană, a tuturor condițiilor necesare pentru păstrarea identității culturale, inclusiv prin construirea unor lăcașuri de cult corespunzătoare (conform principiului că biserica își urmează comunitatea).
- GIMPCRM recomandă intensificarea eforturilor în vederea definitivării proiectului de idei pentru punerea în opera a muzeului mineritului, propus de către RMGC, precum și definitivarea proiectului de restaurare a monumentului funerar de la Tăul Găuri.
- GIMPCRM recomandă înființarea imediată a Fundației pentru Dezvoltare Durabilă Roșia Montană care să se implice în lucrări de gestionare a bunurilor de patrimoniu și în pregătirea politicilor și programelor de creștere a capacității comunității locale, în sensul preluării cât mai rapide a activităților principale de utilizare corectă și de management a bunurilor de patrimoniu – funcționalizarea resurselor culturale ale sitului.

- GIMPCRM cere RMGC să accepte o expertizare independentă a monumentelor la încheierea perioadei de exploatare și, acolo unde o asemenea expertiză ar impune-o, să treacă la re consolidare sau remedierea eventualelor daune aduse acestor monumente.
- Mai mult, GIMPCRM recomandă definirea unei strategii referitoare la acordarea de beneficii familiilor care locuiesc în zona protejată pentru a rămâne în continuare în acest perimetru. Pentru prevenirea destrămării comunității, GIMPCRM recomandă și evaluarea strategică a relocării familiilor ce locuiesc încă în perimetrul industrial, în viitoare case restaurate din zona protejată.

GIMPCRM a fost constituit în luna februarie 2011, din acesta făcând parte: Acad. Alexandru Vulpe, Președintele Secției de Arheologie și Științe Istorice a Academiei Române; Acad. Răzvan Theodorescu, membru al Secției de Arte, Arhitectură și Audio-Vizual a Academiei Române, secretar general al Asociației Internaționale de Studii Sud-Est Europene (UNESCO); Acad. Ioan Aurel Pop, membru al Secției de Arheologie și Științe Istorice a Academiei Române; Prof. Univ. Dr. Doc. Nicolae Gudea, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca; Conf. Univ. Dr. Vasile Moga, Universitatea 1 Decembrie din Alba Iulia; Prof. Univ. Dr. Ioan Opreș, Universitatea Valahia din Târgoviște; Conf. Univ. Dr. Alexandru Diaconescu, Facultatea de Istorie și Filosofie a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca; Conf. Univ. Dr. Florin Anghel, Facultatea de Istorie și Științe Politice a Universității Ovidius din Constanța și Prof. Dr. Univ. Arh. Augustin Ioan, Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, București. GIMPCRM are un site propriu, unde este disponibil și documentul transmis către RMGC: www.patrimoniurosiamontana.ro.

Despre Roșia Montană Gold Corporation

Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) este o companie înființată în anul 1997, în județul Alba, în care acționari sunt compania minieră de stat Minvest Deva - cu 19,31 %, Gabriel Resources – cu 80,46% și alți acționari minoritari – cu 0,23%. RMGC urmează să dezvolte cea mai modernă mină din România, la Roșia Montană, aducând beneficii importante economiei românești. În calitatea sa de mină model, Proiectul Roșia Montană va stabili un nou standard pentru minierul aurifer responsabil, atât la nivelul Uniunii Europene, cât și la nivel mondial.

Pentru mai multe informații, vă rugăm să vizitați website-ul companiei, la adresa www.rmgc.ro.